

Peter
Dempf

Kněžna žebráků

Román

AL
press

edice
KIOKAN

edice
KLOKAN

Peter
Dempf

Kněžna žebráků

Copyright © 2014 by Bastei Lübbe AG, Koln
Translation © Marta Kulišová, 2016
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu FÜRSTIN DER BETTLER

přeložila Marta Kulišová

Redakční úprava Draha Smutná

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2016

shop@alpress.cz

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7543-302-2 (pdf)

*Slyšíme raději pěkně přednesenou lež,
nežli bychom se postavili pravdě.*

První díl

PÁD

KVĚTEN 1300

1.

Hannah se vzbudila celá promrzlá. Mrazivý chlad jí zalézal pod košili a potřebovala čas, aby si uvědomila, kde je. Jakob už vedle ní neležel!

Ušnula stulená těsně u něj, to si pamatovala. Objal ji paží, jako by chtěl zabránit, aby spadla z postele. A ona ho držela pevně za ruku a přitiskla si ji k sobě. Tak usínali nejraději.

Pak ji zaškrábalo v krku a musela dlouho kašlat, než znovu popadla dech. Hmatala rukou až ke kraji postele, jestli tam Jakob nesedí, jak to dělával, když chystal nějakou recepturu nebo připravoval lék. Často pak vstal a ona v polospánku slyšela, jak mumlá, že si musí něco důležitého zapsat, než to zapomene. Vzal křesadlo a troud, aby zažehl plamen. Potom stál u pultu, který si v jejich ložnici za tímto účelem postavil, a psal u světla lampy. Na tento noční neklid si u svého muže zvykla. Slyšela, jak si tře studené nártý o lýtko a jak pero škrábe po papíře, a znovu se pohroužila do spánku, zatímco její muž pracoval někdy až do rána.

Nyní ale Hannah napínala uši do bezměsíčné noci, a zdálo se jí, že slyší zvuky, jako by praskal tenký led. Žádné škrábání pera ani jeho namáčení do kalamáře s inkoustem, jen ponocného v ulici před domem, který troubením oznamoval třetí hodinu po půlnoci. Ale Jakob u svého pultu nestál.

Znovu ji přepadl záchvat kašle, kašlala skoro stejně jako mistr tkadlec ze sousedství, který často prokašlal celou noc.

Kde je pro všechno na světě Jakob? Hannah se už úplně probrala a posadila se na posteli. Zmocnila se jí temná předtu-

cha, kterou si neuměla vysvětlit a jež ji tlačila na prsou. Seděla a hleděla do tmy.

Možná si Jakob jen vyšel na zadní dvůr, aby si ulevil. Hned bude zpátky a přitulí se k ní, aby se zahřál.

Hannah se snažila zaslechnout zvuky z vedlejší místnosti. Tam spala její dcera Gera, v dívčím pokojíčku, kam se dalo vstoupit jen z ložnice rodičů. Ale ani její dech Hannah nezaslechla.

V duchu procházela dál celým domem a prohledávala jednotlivé místnosti. Každý z pokojů měl pro paní domu svůj zvuk. Ty zvuky se jí po letech staly tak důvěrné, že podle znění slov nebo způsobu chůze poznala, kde se v domě kdo zdržuje. A konečně zaslechla šelest, podle něhož poznala, že je Jakob v prodejně lékárny. Tiché skřípění podlahy jí prozradilo, že tam neklidně přechází sem a tam. Určitě hledal nějaké látky, ze kterých chtěl smíchat nový lék.

Zároveň jí ale cit prozradil, že se mýlí. Kroky, které slyšela, nebyly hektické, poháněné netrpělivostí nebo proudem myšlenek. Měla pocit, jako by to byly kroky někoho cizího...

Rychle odhodila příkrývku naplněnou senem. Vůni čerstvého sena v sypku najednou přebil pach, který se jí dral do nosu – kouř. Bylo cítit spáleninu. Nebyl to tenký led, co slyšela praskat... Ihned vyskočila z postele. Chlad dřevěné podlahy ji studil do bosých chodidel.

Do nosu jí udeřil pach kouře a v tu chvíli si uvědomila, že v domě hoří. Byla jako ochromená. Po celém těle jí naskočila husí kůže a rychle se vzpamatovala.

Ze všech sil vykřikla na svého muže: „Jakobe!“ Hlas jí přeskočil. Praskání zesílilo a do tmavé ložnice proniklo trochu plápolavého světla škvírou pode dveřmi. Hannah znovu přepadl záchvat kašle, který jí bral dech i odvahu jednat.

Kde je Jakob? Je opravdu dole v lékárně a pokouší se oheň uhasit? Ale dole už teď nikoho neslyšela. Poslepu tápala ve tmě ke dveřím.

Třesoucíma se rukama a zmítána silným kašlem se jí podařilo nahmatat kliku. Když otevřela dveře, vyvalil se proti ní

hustý dým a za ním bylo vidět plameny. Vypadalo to, jako by kouř někdo tlačil zezdola po schodech nahoru. Znovu se rozkašlala a lapala po dechu. Měla příšerný pocit, že se udusí.

Gera! prolétlo jí hlavou. Její dítě! Její dcera! Vrhla se zpět do ložnice a spěchala tmou k dívčímu pokoji.

„Gero!“ vykřikla. Cítila, že si musí za každou cenu zachovat rozvahu, jinak ji kouř, temnota noci, dcera v nebezpečí a strach z ohně připraví o rozum. Jako smyslů zbavená vtrhla do pokoje, aby dítě vzala z postele. Avšak ta byla prázdná. Hannah znovu a zplna hrdla volala svou dceru, ale odpovědi se nedočkala.

Náhle se ozvala z přízemí hrozná rána. Nejspíš se převrátil regál s těžkými flakony s medikamenty. Hannah se zmocnila hrůza. Potmě hledala cestu zpět ke dveřím ložnice. Nahlédla dolů a přes hustý dým spatřila, jak plameny začínají olizovat úzké schodiště. A pak už se hnala nahoru na pavlač. V podkroví byly dveře, které vedly do zahrady za domem. Doběhla k nim bez dechu, ale dveře byly zamknuté. Ve spěchu nemohla vytáhnout kolík, který jistil závoru. Vězel v ní příliš pevně. Zoufale vrazila do dveří celým tělem, až ji zabořilo rameno, a teprve tato bolest jí vrátila rozvahu. Třásla se, když to zkusila znovu. Pomalu vytáhla kolík a zvedla závoru, dveře se rozletěly a ona se ocitla na pavlači. Ale ze dvora už šlehal plameny do výše muže. Celý zadní dvůr byl v plamenech. Seník, kurník, místnost s bylinami, všechno hořelo a oheň hlasitě praskal. Už se nedalo sejít dolů a prchnout zadní brankou. Znovu se jí zmocnilo nezvladatelné zděšení. Nevěřicně zírala do plamenů pod sebou, které jako by se pro ni natahovaly, a křičela Jakobovo jméno. V tu chvíli se prolomila střecha kurníku a stoupající žár jí sežehl vlasy a přinutil ji otočit hlavu stranou. Jako náhodou padl její zrak na sousedící střechu a žebřík, který tam z balkonu vedl. Vylezla po něm na střechu a přeskočila na sousední dům. Přeběhla po jeho střeše a musela ještě jednou překonat mezeru mezi domy.

Jakob s ní tuto únikovou cestu již dvakrát procházel. Teď si na to vzpomněla, i na varování, že mezi ní a ohniskem po-

žáru musí být nejméně dva domy, aby se dostala v pořádku na zem. Tyhle důležité pokyny jí Jakob dal právě pro takovou situaci, v jaké teď byla. Vytanuly jí na mysli v pravou chvíli. Spustila se dolů po provaze na kladce určené pro přemísťování zboží a spálila si přitom ruce, protože se nedržela dost pevně, když jako šílená sjížděla dolů. Dopadla do zahrady koželuha, který bydlel o čtyři domy dál, a ve tmě vrazila do kvasné kádě. Páchnoucí roztok jí šplíchl na noční košili a celou ji zamazal. Branka se zavírala a otvírala stejně jako u jejich domu. Tentokrát se jí podařilo otevřít rychleji a stanula na ulici.

Ta však byla prázdná. Ponocný zřejmě už všechny zahnal do postelí. Nebylo vidět ani živáčka. Hannah klopýtala zpět ke svému domu. Na konci ulice uviděla ohnivý sloup. Jakob a Gera byli možná ještě v domě! Hannah začala ze všech sil křičet. Okna se otvírala a nejdřív ji zaplavily nadávky, než si někdo všiml požáru jejich domu.

„Hoří!“ Volání se neslo od okna k oknu, ode dveří ke dveřím, od úst k ústům... Okenice se otvíraly, bouchaly dveře, závory se zvedaly. Úzkou uličku naplnil křik, ze všech stran se ozývalo volání a dupot.

Náhle do ní vrazila postava s divoce rozcuchanou kšticí, rudou, jako by ji osvětloval vnitřní oheň. Přes rameno nesl ten člověk pytel, který jako by se hýbal, ale mohly to být jen stíny ohně. Muž svíral v pěsti otvor pytle a Hannah si všimla, že prostředníček jeho levé ruky vypadá, jako by ho někdo rozsekl a pak hrubými stehy znovu sešil. Na chvíli se zarazil a Hannah se mu mohla podívat do očí. Byly černé jako kousky uhlí a obličej stažený do úšklebku. Ten muž vypadal, jako by měl z ohně radost. S výkřikem „hoří!“ utíkal pryč.

Konečně se rozezněl požární zvon na věži Perlach a vytáhl lidi z postelí. Obyvatelé do sebe na ulici vráželi, každý nesl hrnec nebo vědro. Hannah klečela na špinavé ulici, protože jí nohy vypověděly službu, a třásla se po celém těle. Lidé spěchali k domu na konci ulice, k domu lékárníka – *jejímu* domu. Ale Hannah se nemohla ani pohnout.

Dívala se, jak se vytvořil řetěz od studny k jejímu domu, lidé si podávali naplněné nádoby, slyšela syčení vody nalévané do plamenů, která se ihned měnila v páru. Stále více lidí běhalo kolem, zakopávali o ni a nadávali, jak se jen může někdo dívat a nepřiložit ruku k dílu. Nakonec ji někdo odstrčil stranou, kde vkleče jen sténala a celá se třásla.

Hannah si zakryla obličej rukama. Co komu udělala, že musí snášet takový osud?

Všechno jí připadalo tak neskutečné, jako nějaká noční můra, jako by se otevřel chrtán Luciferovy říše. Praskání ohně a lidské hlasy se slévaly v jednotlý hukot.

Konečně našla sílu vstát. Musí najít Geru a Jakoba.

Vrávoravě se prodírala temnou uličkou ke svému domu, cestu si razila lokty.

„Gero!“ chtělo se jí křičet, ale dostala ze sebe jen zachrop-tění. „Jakobe!“

Stála před hradbou plamenů, kde býval její domov. Jako přes rudý závoj tam viděla lidi, kteří lili do plamenů jedno vědro vody za druhým. Voda proudila dokonce i ze střechy. Hannah věděla, že muži vylezli na střechy sousedních domů a polévají trámy a stěny, aby oheň nepřeskočil dál.

„Chraňte okolní domy a lékárnu nechte shořet!“ volal kdosi.

„Gera a Jakob jsou ještě v domě!“ křičela z plných plic, ale hučení ohně ji přehlušilo. V zoufalství se chtěla vrhnout do hořícího domu, ale zadrželi ji. Bránila se, tloukla kolem sebe, kousala a škrábala. „Jakob leží dole, tady dole!“ vřískala.

Najednou ji pustili a ona klopýtala k domu. Trámoví jejího hořícího domu praskalo a skřípělo. Fasáda zakolísala a její části se zřítily do ulice.

Hannah ještě viděla, jak k ní přistoupil nějaký měšťan, jako by ji chtěl zadržet, zachránit. Ve světle plamenů viděla rysy jeho tváře. Cítila, jak ji chytil za rukáv a táhl stranou. Pak se na ni zřítíl kus trámův přední stěny a ona najednou padala dopředu, jako by ji někdo postrčil. Do tváře ji zasáhl žhavý úlomek a kolem ní se rozpoutalo hotové peklo. Plameny okolo

divoce tančily, přiblížily se až k ní, jako by ji chtěly spolknout. Cítila, jak ji pálí kůže a hoří jí vlasy. Potom se na ni z prvního patra snesla sprška vody a ona sklouzla ke kraji ulice. Před nohama jí praskla kád', ve které se včera koupala.

Znovu k ní dolehlo volání: „Nechte shořet lékárníkův dům, chraňte okolní domy!“

Její vědomí se pomalu vytrácelo, jako slunce, které pomalu klesá za horizont. Cítila, jak ji někdo bere za noční košili a táhne ven z trosek, jak ji pokládají na zem a znovu polévají vodou. A potom už nic neviděla, neslyšela ani necítila.

2

Hannah se pozvolna a bolestně probírala z mrákot, které se na ni lepily jako těžká deka. Byla celá mokrá. Obličej jí pálil a ruce měla navzdory ledové vodě všude kolem jakoby strčené do žhavého uhlí. V uších jí dosud znělo praskání plamenů. Jen pomalu se jí vracely vzpomínky na to, co se stalo: kouř, požár, hořící dům a sprška vody.

Když se pokusila otevřít oči, víčka měla slepená. Pokusila se je rozhrnout prsty a pocítila ostrou bolest.

Při pohledu, který se jí naskytl, jen zasténala. Viděla před sebou narudlou bobtnající hmotu, která místy dohasínala a měnila se v černou zuhelnatělou plochu, z níž se tu a tam zvedal obláček páry. Kolem viděla tmavé postavy, které stále vylévaly na doutnající zbytky vědra vody. Tam kdysi stál její dům, nyní na jeho místě trčely do vzduchu ohořelé trámy. Ona sama ležela na protější straně ulice ve výklenku vrat jako odložený pytel hadrů. Stěny domů vlevo i vpravo byly sice ohořelé, ale zůstaly celé.

S námahou se zvedla a vlekla se k troskám naproti. Hrázďená konstrukce byla spálená až na cihly. Trámy ještě pořád doutnaly.

Hannah klopýtala přes ulici, kde stále pobíhali vyčerpaní lidé celí zamazaní od sazí.

Protáhla se mezi nimi. „Gero! Jakobe!“, chtělo se jí křičet, ale hlas jí při pohledu na trosky jejího domova selhal. Nedoštala ze sebe ani hlásku. Nedbala na žár, který dosud sálal ze spáleniště. Rozeznávala zbytky vchodu do lékárny, její muž se musel zdržovat vlevo od něj. Odtamtud zaslechla kroky.

Její pohled klouzal pátravě po zuhelnatělých trámech a zbytkách zařízení. Strop se propadl a strhl s sebou i všechny police. Na jednom místě vytvořil po požáru menší hromadu. Mezi zbytky věcí, černými flakony, porcelánovými střepy a ohořelými trámy skutečně objevila obrysy zuhelnatělých nohou a zkroucené lidské tělo. Jakob tam ležel, jako by se strachy schoulil.

„Jakobe!“ pohnula rty v němém výkřiku. „Jakobe!“

Chtěla se k němu vrhnout, ale šlápla na ještě doutnající břevno, které jí spálilo chodidlo, až bolestí zaúpěla. Ustoupila a cítila, jak se jí po tvářích řinou slzy.

„Jakobe!“ vydechla ještě jednou.

Ale vtom ji někdo popadl za rameno a strhl zpátky.

„Zbláznila jste se, ženská?“ osopil se na ni kdosi, a když vzhledla, dívala se do začouzené tváře svého souseda. Starý koželuh Wagner ji násilím odtáhl z doutnajícího místa. Hannah chtěla něco říct, poprosit ho o pomoc, ale nedostala ze sebe ani slůvko. Z hrdla se jí dral pouze chrapot.

Koželuh ji odvedl ke zdi protějšího domu. „Jenom tu překážíte!“ utrl se na ni. „Tam uhořela celá rodina. Lékárník měl dobré srdce, stejně i jeho žena. Určitě i vám někdy pomohl, tak jako mnoha jiným. A teď jsou mrtví, všichni jsou mrtví. Žena, muž i jejich dítě. Bože, smiluj se nad nimi.“

Koželuh umlkl. Bylo na něm vidět, jak moc ho tragedie lékárníkovy rodiny zasáhla. Pak se otočil a popadl obrovské vědro s vodou, kterou mu podával kdosi od městské stráže. Ve dvou vylili vodu velkým obloukem na kouřící trosky.

Hannah tam stála opřená o zeď domu a jen pomalu jí docházelo, co se právě stalo. Koželuh Wagner, její sused, přítel rodiny, se kterým si ona i Jakob často povídali a hodně se nasmáli, ji nepoznal. Co víc, považoval ji za cizí. Pomalu sjela zády po zdi, nohy už nemohly unést tíhu těla, a zůstala sedět v mokré bahně. Podívala se na hřbety svých rukou, byly rudé a na mnoha místech pokryté puchýři. Když si přejela dlaní po hlavě, polekala se. Její dlouhé světlé vlasy, se kterými si Jakob tak rád hrál, zmizely. Oheň jí je zcela sežehl.

Pomalu si začínala uvědomovat, že má na celém těle popáleniny, které jí působí velké bolesti a zřejmě ji k nepoznání zohavily. Zvedla tvář k nebi a vyslovila otázku, která zasáhla celé její nitro: „Proč já?“ Proč zrovna ona byla uchráněna, zatímco Jakob a Gera uhořeli?

Přes závoj slz si všimla postavy, která stála opodál a pozorovala dění kolem, aniž by se sama zúčastnila záchranných prací. Stála tam s výrazem obchodníka, který odhaduje zboží, aby nakoupil co nejlépe.

Hannah si promnula oči, aby lépe viděla. Toho muže znala. Každý ho znal, nadělal jmění tím, že kupoval od zoufalých obchodníků v nouzi zboží za pakatel, dával jim půjčky na jejich domy a podílel se na riskantních obchodech. To, co vydával za dobrodiní pro dlužníky, nebylo ve skutečnosti nic jiného než vykořisťování lidí v nouzi.

Byl to bohatý měšťan Hartmut Aigen. Musel už tam stát drahnou chvíli, s rukama založenýma na prsou a dlaněmi v podpaží, nejspíš mu byla zima. Jen krátce sklouzl pohledem k ní a dál soustředěně pozoroval dění na spáleništi. Hannah dobře viděla, jak vztekle stiskl rty, až z nich zbyla jen čárka, tenká a krutá. Nakonec se otočil a těžkým krokem sešel kousek ulicí dolů.

Hannah dál pozorovala muže, kteří se tu hemžili a stále polevali doutnající výheň vodou, aby plameny nemohly znovu vzplanout. Lékárna už byla zničená, ale okolní budovy se daly ještě zachránit.

Vtom ji z jejího ustrnutí vytrhl šťouchanec do boku.

„Zmiz, ženská! Tady už není co ukrást.“ Hannah vzhledla. Vedle ní stál městský dráb a strčil do ní násadou své píky.

„Mazej pryč! Jenom tu překážíš!“

„Ale já...“, chtěla se bránit, ale hlas jí znovu selhal.

S námahou se zvedla a snažila se mu gesty naznačit, že sem patří, že je majitelkou tohoto domu, jedinou, kdo přežil. Ale dráb byl neúprosný.

„Jestli odtud hned nezmizíš, pocítíš ostrý konec mého kopí!“ vyhrožoval.

Hannah se vzdala. Vypotácela se z ulice a s každým krokem se jí draly do očí slzy. Taková do nebe volající nespravedlnost! Jen kdyby mohla mluvit! Kéž by se mohla nechat poznat. Kéž by mohla říct, kdo je.

Dráb za ní ještě pár kroků šel, ale pak ji nechal být. Když si všimla, že už je dráb pryč, zabočila do vrat, které patřily k jejímu pozemku. Jejich dům byl jediný v ulici, který sousedil jednou zdí s vedlejším domem. Druhá strana byla volná a tam měla Hannah malou zahrádku. Vešla tam ohořelými vraty a vlekla se dál. Svého ubohého Jakoba už našla, ale kde je Gera? A jak mohl koželuh vědět, že uhořela i paní domu? Vždyť ona stojí tady, mezi živými.

Nohy ji bolely, chodidlo, jímž šlápla na doutnající břevno, páliło jako čert, celý obličej jako by měla propíchaný tisíci jehlami. Ale kupředu ji hnala jediná myšlenka: Kde je Gera? Uhořela jako Jakob, jako její muž? To by tu někde musela být její mrtvola. Nebo se jí podařilo včas z domu utéct? Pak bude určitě hledat svou matku. Musí získat jistotu.

Dětský pokoj byl stejně jako ložnice rodičů v zadní části domu, ze které nezbylo po požáru nic. Přes žár stoupající z trossek vstoupila do zadního dvora a hledala mezi trámy a hliněnými deskami hrázdného zdiva tělo. Nic však nenašla. Ani tělo, ani zbytky šatů, nic. Gera zmizela, jako by se rozpadla na popel. Tohle pomyšlení jí bolestně svíralo srdce.

Klopýtala dál přes zuhelnatělou suť, když vtom ji náhle cosi uhodilo pod koleno, až upadla. Musela se opřít rukama do horkého popele a nahlas vykřikla.

„Zatracená žebroto, ty neumíš poslechnout?“ osopil se na ni znovu dráb. Tentokrát ji popadl v podpaží a táhl přes kouřící trosky ven na ulici. „Nerad říkám něco dvakrát. Kdo neposlouchá, ten to schytá!“

Vlekl Hannah dál a ta se začala vzpouzet. Co ho to popadlo, že ji vleče od jejího domova? Chtěla křičet, ale její chroptění a odpor jen ještě víc podnítily drábův hněv.

„Počkej, já ti ukážu!“ nadával a popadl ji jednou rukou jako otep slámy.

Hannah kopala, kousala, kroutila se jako had, ale hrubému násilí se neubráníla.

„Tak je to správné,“ slyšela někoho volat a poznala hlas svého souseda Wagnera. „Jinak tu ten ksindl vezme, co půjde!“

Ale ona přece není žádný ksindl! Ona je Hannah, mistrová, žena lékárníka a ranhojiče mistra Jakoba! Tohle všechno jim chtěla říct, ale její hlas jí stále odpíral poslušnost.

„Copak to máte za zajímavý náklad?“ slyšela, když ji dráb donesl ke káře, kterou až moc dobře znala. Byla to kára, na níž vozili zločince ke Göggengerské bráně, kde je čtvrtili nebo lámali v kole, nebo popravili.

I tenhle hlas poznala. Aigen stál u kraje ulice a celou scénku pozoroval. Všechno by se vysvětlilo, kdybych na sebe upoutala jeho pozornost, pomyslela si Hannah. Zoufale se pokoušela přitáhnout jeho pohled, ale v jeho očích nespatriila ani stopu poznání nebo jiné pohnutí. Následovalo jen kývnutí a pak ucítila tvrdý úder zezadu do hlavy a propadla se do tmy.

3

Hannah se probírala v okamžiku, kdy se noční můra stala skutečností. Ztratila rovnováhu, přepadla dopředu, padala nekonečně dlouho, neměla se čeho přidržet, a nakonec tvrdě dopadla do smradlavé louže. Pak nad ní zapadl nějaký příklop a zůstala potmě.

Otupělá a s bolestí v rameni chvíli ležela v páchnoucí břečce. Všechno ji bolelo a měla pocit, jako by měla ruce i nohy polámané. Také kolena ji pekelně pálila.

Kde to pro všechno na světě je a co se s ní stalo?

Hannah se zkusila pohnout a s úlevou zjistila, že to i přes všechny bolesti s námahou zvládne. Nejprve si prohmatala ruce i nohy, jestli je nemá zlámané. Všechny její údy byly i přes ten hrozivý pád v pořádku. V každém případě jimi mohla pohybovat. Pomalu se zvedla.

Stála tam a z páchnoucí břečky, která z ní stékala, se jí zvedal žaludek. Poklopem shora pronikal paprsek světla. Oči si pomalu zvykaly na přítomnost. Prostor kolem ní byl čtyřhranný a vysoký jen tak, aby mohla stát. Mezi spárami v dřevěném poklopu sem pronikalo sporé světlo. I stěny byly ze dřeva, ale tak vlhké a kluzké, jako by byly pod vodou. Hned v ní začalo klíčit hrozné podezření. V Augsburgu bylo jen jedno jediné místo, o kterém každý věděl, že to tam vypadá jako tady, i když ho nikdo na vlastní oči neviděl: vodní cela v městské věznici, kobka pro čarodějnice.

Po zádech jí přeběhl mráz a rozdrkotaly se zuby. Městský dráb ji ztloukl a hodil na káru. A pak ji zavřeli tady, v nejhorší díře ve městě. Proč? Nic přece neudělala, jen...

Vtom nad sebou zaslechla chraplavý hlas, řinčení řetězů, kroky muže v holínkách podbitých železem a křik nejméně tří mužů. Ten však rychle utichl.

Ustoupila o krok od mezery v poklopu, neboť se obávala, jestli k ní nehodí další oběť, ale zůstala sama.

Zavřeli ji tu neprávem, s někým si ji spletli. A bolest se v tom chladu vrátila – bolest z popálenin, z toho, jak surově s ní jednali, a zdrcující žal nad ztrátou nejbližších.

Chtělo se jí křičet, ale z úst se stále dral jen chrapot. Tloukla pěstmi do poklopu nad hlavou i do mokrých fošen na stěnách. Ale její rány byly jen slabé dunění.

Zůstane tu sama, nikdo ji nebude hledat a pátrat po ní, ani manžel, ani strýc, tet, prostě nikdo. Její muž uhořel, dcera nejspíš také a ani její dobří přátelé ji nepoznali. Vyčerpaná se opřela zády o vlhkou stěnu a zavřela oči. Ale pak ji přemohla tíha všeho, co si uvědomovala, a znovu klesla do břčky na zemi. Pokud nedostane brzy mast na popáleniny, zahubí ji zánět. Mohla jen čekat na smrt. Zoufale se znovu postavila a dřepala si do rohu kobky tak, aby neseděla přímo ve vodě. Její šaty byly nasáklé odpornou tekutinou a byly čím dál těžší.

Hannah horečně přemýšlela, jak by mohla svou situaci zlepšit, co by jí mohlo pomoci. Nejdřív se jí musí vrátit hlas. To horko a kouř jí zničily hlasivky, ale tady teď bylo chladno a vlhko a žádný kouř už jí hrdlo neleptal. Zkusila napřed jen zamumlat a pak vyslovit hlásku. Ale z úst jí vyšlo jen slabé zasycení. Zkoušela to několikrát, ale hlas jí stále selhával. Bylo to beznadějně.

Přepadlo ji zoufalství. Jestli jsou Jakob i Gera mrtví, co by ještě pohledávala na tomto světě? Raději by je měla následovat.

Pak najednou uslyšela skřípání prken nad sebou a poklop se zvedl. Nějaký hlas zabručel cosi o jídle a pak něco spadlo před ní do vody. Neviděla přesně, co to bylo, protože ji náhlý příval světla oslepil. Teprve když poklop znovu zapadl, popolezla dopředu a sáhla po tom. Byl to malý košík a v něm kus chleba a menší měch s vodou. Chleba už mezitím nasákl hnusnou

břečkou na zemi. Zvedla ho, vymačkala, chvíli váhala, musela překonat hnus z páchnoucí tekutiny mezi prsty, ale měla hlad a nakonec chleba snědla. Otevřela měch, přičemž polovinu tekutiny rozlila, a lačně se napila.

Potom se posadila znovu do rohu. Jídlo jako by její smysly zostřilo a cítila teď smrdutou břečku ještě silněji. Zápach jí stoupal do nosu a působil jako dávidlo. Vyzvrátila chleba i vodu jedním proudem na mokrou zem. Současně ji přepadl záchvat křečovitého pláče, který jako by nechtěl skončit. Otřásal jí vnitřnostmi, žaludek se jí bolestně stáhl, jako by ho někdo vši silou svíral, třásla se a znovu a znovu zvracela, až z ní vycházela jen hořká žluč, která se na zemi mísila s jejími slzami. Nejspíš v téhle díře bídně zahyne.

Hannah si přitáhla nohy k tělu a položila si hlavu na kolena. Přála si už jen umřít.

Proč by měla dál žít? Všechno, v co v životě doufala, co si vybudovala, bylo během jedné jediné noci zničeno. Doslova se rozpustilo v dýmu. Její život, její jistota vyprchaly. Muž i dítě zahynuli. Zůstat jako žena sama na světě, kde se i muži těžko dokázali prosadit, bylo totéž co rozsudek smrti. Zrovna tak by se mohla nabízet na ulici, pokud ještě někdy uvidí denní světlo.

Pohupovala se dopředu a dozadu, ten pohyb ji kupodivu uklidňoval. Před očima jí vytanul dům, který minulou noc shořel, vzpomínala, jak se ho s Jakobem rozhodli koupit. Získali tento hrázděný dům se štítem v hlavním průčelí od jeptišek kláštera svatého Štěpána. Jakob za něj zaplatil čtyři sta guldenů, a protože ženám v klášteře navíc nabídl své služby lékárníka, zvítězil nad druhým zájemcem z řad bohatých měšťanů. Pro mladou rodinu to bylo hodně peněz, ale Jakob tvrdě pracoval a jako lékárník si brzy vydobyl dobré jméno. I když lékárna byla vzdálená od středu města a stála u nové městské zdi poblíž Steffingerské brány, nebylo to na škodu, jak se původně domnívali. Prodával léky jeptiškám a duchovním z této čtvrti a jejich prostřednictvím pak získal i boháče z celého města. A nedodával jen bohatým rodinám. Jeho tinktury proti kašli, hojivé masti a pasty na strupy a svrab nebo kožní vy-

rážky rozdával i chudým v obci. Žádal od zámožných lidí za své léky trochu víc, vyrobil větší množství, a to pak rozdával chudým, ve jménu milosrdenství Ježíše Krista. Nicméně zůstalo dost peněz i na splácení dluhů a život v jistotě a blahobytu. Jakob byl velmi oblíbený. A ona se jako jeho žena těšila velké vážnosti. Naplněním jejich společného života bylo dítě, veselé děvčátko – a během jedné noci tohle všechno skončilo.

Tato myšlenka se jí v hlavě točila jako mlýnský kámen. Vzpomínky na hodiny mezi jejím procitnutím a uvězněním v ní vzbuzovaly pocit, jako by se zasekla v kole času. Objevovaly se však i útržky vzpomínek na život předtím. Na svatbu s Jakobem, narození Gery, na koupi domu, na návštěvní hodiny pro chudé... A pokaždé, když už si myslela, že ten vír myšlenek ustane, vracely se další a další vzpomínky, trápily ji a nutily vrátit se do té osudné noci.

Už ani nevěděla, jak dlouho tu tak sedí a zoufá si. Temnota jí sebrala pojem o čase. Když znovu přišla k sobě, cítila, že jí zdřevěněly nohy, chtěla vstát, ale nemohla se ani pohnout. Uvědomila si, že s ní cloumá horkost. To je první příznak zánetu. Jestli se její rány zanítily, není pro ni už záchrany.

Dolehly k ní hlasy. Jeden z nich patřil dozorcí, ale nerozuměla, co říká. Druhý hlas slyšela dobře. Byl melodický a útržky jeho řeči doléhaly až k ní dolů. „...vražedkyně... muž a dítě..., vypálit město...,“ zaslechla a pak ještě „stavídlo... utopit...“, a cinkot mincí. Potom zvuky zesláblý, zjevně šli muži kolem ní dál. Slyšela už jen zadržovaný smích, jako když někdo udělá dobrý obchod. Potom se znovu kolem rozhostilo ticho.

Krátce nato začaly opět chrastit řetězy. Hannah slyšela zurčení vody tak zřetelně, až si myslela, že sedí v kanálu. Pak ucítila ledový proud na nohou. Šumění sílilo. Z mezer mezi břevny sem proudila voda a její hladina v cele stoupala. Byla tak studená, až měla pocit, že jí zmrznou prsty u nohou.

Přitiskla ruku ke škvíře a cítila, že voda do její kobky teče pod tlakem. Dozorce pustil stavídlo kanálu!

Tak je to pravda, co se ve městě o této jámě povídalo! Že tu vězně mučí a nechají je skoro utopit, aby z nich dostali přiznání. A jestli se přitom někdo z nich utopí, není to žádná škoda, protože vinen byl každý, kdo se sem dostal. Ale ona byla nevinná. Nikdo se jí ještě na nic nezeptal, vůbec ji nevyslechl.

Hannah znovu tloukla do dřevěného příklopu nad sebou, zatímco voda jí stoupla ke kolenům a nohy tak skoro necítila.

Ruce měla brzy od tlučení jako ochromené, pěsti dokrvava odřené a nohy jí vypovídaly službu. Kam až bude voda stoupat? Po krk? K bradě?

Když měla vodu po prsa, přestala bušit do poklopu. Zkusila znovu křičet a skutečně pocítila, že vlhkost dělá jejímu hrdlu dobře. Mohla alespoň trochu chroptět, vydávat nějaký zvuk. Ale voda nezadržitelně stoupala. Postavila se na špičky, aby měla pusu a nos nad ní. Nakonec ztratila půdu pod nohama, ale pořád se ještě mohla nadechnout, když se odrazila ode dna a znovu vynořila nad hladinu.

Ale pak narazila hlavou do poklopu a už nebylo kde se nadechnout. Myslela si, že člověk v takové chvíli musí zešílet a začne sebou škubat. Ale nic takového se nestalo. Zůstala klidná, zadržela dech a pomalu klesala ke dnu. Rozhodla se, že se ještě jednou pokusí dostat nad hladinu, a když se jí to nepodaří, vdechne vodu zhluboka do plic a utopí se. Sotva se dotkla dna, pospíšila si nahoru s vědomím, že hlavou narazí na padací dveře. Ale když vyplula nad hladinu, někdo ji popadl za ramena a vytáhl ven. Hodil ji na zem a nechal tam ležet.

4

„Svlékni se, a rychle!“ křikl na ni někdo, sotva popadla dech. Třásla se po celém těle. Nemohla vstát, ani se pohnout, natož svléknout.

Chytily ji mozolnaté ruce a strhly jí z těla košili, kterou měla na sobě, když utekla z hořící lékárny. Ležela tam nahá a vyděšená. Byla v tmavé místnosti a viděla muže, jak se chystá na další ženu. I jí stáhl košili přes hlavu. Hannah se styděla za svou nahotu, ale každý pohyb ji zbavoval smyslů, takže se nemohla ani zakrýt rukama. Muž se k ní vrátil, podíval se na ni a zhluboka se nadechl. „Panebože,“ zamumlal a rukou si přejele přes tvář, jako by nemohl uvěřit tomu, co vidí. „Tu máš,“ řekl nakonec a odvrátil se, „obleč si to, honem.“

Hannah zasténala, ale její tělo bylo ztuhlé tak, že se nedokázala vůbec pohnout. Dokonce i vlastní nahota jí najednou byla lhostejná. Jen ať se ten chlap podívá, kromě zbitého a popáleného těla nic víc neuvidí.

„Vezmi si tohle.“ Muž, kterého poznala podle hlasu jako dozorce, ukázal na druhou ženu. „Tamta už to nepotřebuje a tobě to může pomoci.“

Pokusila se natáhnout pro ten hadr a sevřít ho prsty, ale nepodařilo se jí to. Mezitím dozorce odtáhl druhou ženu k otvoru kobky. Pak vzal svíčku, zapálil od ní louč a opálil ženě obličej a paže plamenem. Ležela tam jako vosková panenka. Sežehl jí i vlasy a kůži. Pak uhasil louč ve vodě a strčil ji zpět do držáku. Nakonec vzal tu ženu pod pažemi a spustil ji do vodní kobky, kde už voda sahala až k okraji. Poté prudce přibouchl poklop, čímž neznámou srazil do hloubky.

Hannah začala naříkat.

„Přestaň, s tebou to bude jinak. Ta ženská už byla mrtvá, měla smůlu, ale pro tebe to znamená štěstí.“

Dozorce se znovu postavil nad ni. V šeru vězeňské kobky mu neviděla do očí. Byly to jen dva tmavé body v jeho jinak dobráckém vzezření. Jako by ten jeho výraz odněkud znala, ale nemohla si vzpomenout odkud.

„Cos udělala?“ zeptal se jí šeptem. Klekl si vedle ní, ale Hannah ucouvla. „Neboj se,“ řekl. „Nic ti neudělám. Jen si rychle oblékni ty šaty.“

Vzal ji v podpaží, nadzvedl ji a opatrně jí navlékl páchnoucí šaty. Pak si ji přehodil přes rameno, odnesl do jiné místnosti a položil ji do tmavého kouta vzadu. „Buď tady zticha, jinak skončíš jako tamta ženská ve vodě,“ sykl jí do ucha.

Hannah se schoulila do rohu ztuhlá bolestí i strachem. Celé tělo ji bolelo a tiše sténala.

Sotva dozorce opustil její celu a zamkl, ozvalo se zaklepání a znovu ten druhý hlas, tentokrát hodně hlasitě, že Hannah všechno slyšela.

„Je už ta díra plná?“

Chvilku bylo ticho, jako by dozorce váhal s odpovědí. „Ano, pane... Ale to bude něco stát. Musím každé vědro...“

„S tím na mě teď nechod. Tady máš stříbrňák. Ukaž mi tu ženskou, dělej, pacholku.“

„Ona... chtěla křičet...“ koktal dozorce.

„Sklapni, holomku. Chci ji vidět, abych se přesvědčil, žes ji utopil. Pak budu teprve v klidu.“

„Uvidíte...“

Hannah slyšela, jak zvedl poklop a ještě další zvuky, zjevně tu mrtvou tahal z vody.

„Někam ji odklid. Tady máš zlatý gulden. To je víc, než vyděláš za celý měsíc.“

„Dva,“ řekl dozorce tiše, ale rozhodně.

„Chceš mě snad vydírat?“ ohradil se cizinec rozhořčeně. „Nakonec jsem to nebyl já, ale ty, kdo ji utopil.“

„Dva,“ trval dozorce na svém.

„Tak dobrá, tu máš dva rýnské guldeny. A už ani slovo.“

Hannah pocítila k dozorcovi obdiv. Navýšením svého požadavku si nejen zdvojnásobil odměnu, ale odvedl pozornost cizího muže od mrtvé.

Když si Hannah dala dohromady všechno, co se tu událo, svou záchranu z vodní kobky, výměnu šatů s mrtvou a jednání dozorce s tím cizím člověkem, domyslela si, že právě on měl zájem, aby se tu utopila.

Ale proč to dozorce pro ni dělá?

Zaslechla kroky, které se zastavily přede dveřmi její cely.

„A tady je kdo?“ zeptal cizinec nedůvěřivě.

„Jedna žebračka,“ řekl dozorce a hned kobku odemknul. „Ta ženská má prý lepru. Zítra ji vyvedeme z města. Ke svatému Sebastianu, do domu pro malomocné. Chcete se na ni podívat?“

Kdyby Hannah tolik netrpěla bolestmi, asi by se nahlas zasmála. Cizí muž nabídku odmítl a rychle spěchal pryč.

„Někam ji odklid,“ zaslechla ještě a pak se těžké dřevěné dveře zavřely, zaharašil klíč v zámku a nastalo ticho. Hannah však měla pocit, že dozorce své místo neopustil. Musel zůstat stát před dveřmi její cely nebo někde blízko na chodbě. Právě ji podruhé zachránil. Ačkoli padala únavou a vyčerpáním, naslouchala zvukům zvenčí.

„Vy jste přece lékárníková žena, ne?“ šeptal dozorce.

Hannah by mu byla ráda odpověděla, ale hlas jí ještě nesloužil, a tak jen něco zamumlala.

„Váš muž..., já ho znám.“

Hannah znovu jen něco zahuhlala.

„Stalo se to asi před rokem, jistě už si na to nepamatujete. Byl jsem u vás v lékárně. Když jsem vašemu muži vyprávěl o Stephanii, nezaváhal, hned si sbalil věci a jen mi pokynul, ať jdu napřed.“

Dozorcova řeč se změnila v přidušený vzlykot. Hannah předpokládala, že stojí u malého okénka s mřížkou ve dřevěných dveřích její cely.

„Já teď odemknu,“ zašeptal. „Půjdu k vám do cely. Nikdo vám neublíží.“ Slyšela, jak se klíč otáčí v zámku, skřípání

dveřních pantů a jeho kroky. Hannah udivilo, jak se člověku zbystří sluch, když je tma.

„Váš muž... tenkrát mé Stephanii pomohl. Je to hodná žena. Je pradelna a přivodila si těžký zánět na předloktí. Rána jí zhnisala a ona dostala horečku. Ranhojič jí řekl, že jí bude muset ruku od lokte vzít, než ji horečka zabije. Byla to sněť. Hrozné slovo a rozsudek smrti. Jen si představte, co by to znamenalo pro mě a pro naše děti. Jediný váš muž se mojí Stephanie ujal. Každý den za ním směla přijít. Nejprve jí ránu vyčistil nožem, pak vypálil a nakonec ji něčím natřel a zavázal. O týden později horečka zmizela. Váš muž byl pro nás něco jako anděl.“

Hannah viděla obrysy dozorcovy postavy a slyšela, jak si k ní sedl na podlahu cely. Jeho hlas, který jen šeptal, bojoval s vnitřním pohnutím, které způsobily vzpomínky.

Na chvíli se odmlčel, než se zase sebral. Pak vyprávěl pomalu dál a zadržoval se přitom. Nebyl zvyklý tolik mluvit, to bylo slyšet.

Vyprávěl, jak se rána jeho ženy postupně zacelila, vytvořil se strup, který pak odpadl, a on líbal jizvu, jež se na ruce jeho ženy vytvořila. Byla bělavá a trochu vpadlá, koktal, jako by jí na předloktí chyběl kousek masa. „Čeká na mě,“ řekl nakonec. „Čeká na mě doma a může mě obejmout oběma rukama.“ Při posledních slovech se mu zachvěly rty. „A za to vděčím vašemu muži.“

Hannah si povzdechla. Ona teď vděčí za svůj život ženě, kterou ani nezná. A taky té mrtvé vedle ve vodní kobce. Tak ráda by dozorci položila ruku na rameno nebo mu dokonce z vděčnosti líbala nohy, ale byla příliš slabá. A chvěla se zimou v chatrných hadrech té mrtvé ženy, které na jejím těle ještě zvlhly.

„Nechám vás utéct,“ pošeptal jí. „Ale musíte mi něco slíbit. Zmizte z města, prosím. Jestli se někdo dozví, že jste přežila a já vás nechal jít, musel bych za to pykat. Usekli by mi ruce, a jestli by byli milosrdní, tak i hlavu. Ale oni milosrdní nejsou.“

Rozhostilo se ticho přerušované jen občasným sténáním z okolních cel. Pak se do ticha ozvalo:

„Co jste spáchala?“

Hannah napřed nechápala smysl jeho otázky. Co by mu měla říct, kdyby toho byla schopná? Nic nespáchala. Nic. Je to bezpráví, že tu teď sedí. Znovu se pokusila něco říct, ale hlas jí to nedovolil. Co když o něj nadobro přišla?

Její žalostné mumlání připomnělo dozorce, jak je na tom.

„Zapomněl jsem, vy nemůžete mluvit. Ať s vámi ten ďábel udělal cokoli, vy si to nezasloužíte.“

Hannah slyšela, jak něco hledá v kapse kabátce.

„Tady, to je od té mrtvé. Jmenovala se Röttel. Zapamatujte si to jméno. Röttel. Pod tímto jménem byla vedená na seznamu městské chudiny. Tohle je její žebračenka.“

Něco kovového cinklo vedle ní na kamennou podlahu cely. Bezděčně se pro to natáhla, ačkoli věděla, že takovou známku nikdy nebude potřebovat, byla přece ženou lékárníka. Sevřela prsty kolem kovového předmětu a ucítila jeho chlad.

Povzddechla si.

„No, samozřejmě,“ řekl dozorce. „Vy nejste zvyklá, že lidé nemají křesťanská jména.“ Suše se zasmál. „Ale kdo nemá žádnou budoucnost, nepotřebuje ani křesťanské jméno. A tak jí prostě zůstalo jen jméno Röttel.“

Rozhostilo se ticho, které až bolelo, a dozorce si po chvíli odkašlal.

„Prý jste upálila svého muže i s dcerou ve vlastním domě. Ale já tomu nevěřím. Nedokážu si to představit,“ vyhrkl najednou. Pak se zvedl a Hannah slyšela v jeho hlase pochybnost. „Váš muž se nás tenkrát také neptal, kdo ho to prosí o pomoc. Prostě pomohl.“ Znovu se odmlčel a ona nechápala, proč jí to všechno říká. „Lékárník o vás mluvil tak hezky. Nedovedu si to představit.“

Hannah v hlavě vířily myšlenky. Ona měla založit oheň, a muže a dítě...? Myslí to vážně? Nahlas zasténala. Co to je za svět? Ona přece nikomu nic neudělala. Kéž by se jí vrátil hlas, aby mohla dozorce vysvětlit, jak to doopravdy bylo.

Pomalu si dávala dohromady obraz, co se stalo, ale bylo to tak směšné, že to radši zase honem pustila z hlavy. Byla obžalovaná z toho, že založila požár. Měla se stát vražedkyní své dcery i svého muže. Kdo jen šíří takové hrozné nesmysly? A proč?

5

Bratr Adilbert se kradmo ohlédl. Byl sám ve skriptoriu kláštera svatého Ulricha a Afry. Rychle vytáhl ze zásuvky pultu list papíru a položil ho na pergamen, ze kterého právě opisoval „Vita Simperti“, životní příběh svatého Simperta. Pak znovu přešel pohledem po místnosti. Stále ještě tu byl sám.

Hbitě namočil čerstvě přiřiznuté pero do inkoustu a svým kulatým měkkým písmem začal psát na čistý list papíru první řádky svatební písně z biblické Písně písní v německém jazyce.

„Jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jsi krásná! Oči tvé pod závojem jsou jak holubičky, vlasy tvé jako stáda koz na hoře Galád.“

Miloval tuto píseň. Miloval ty řádky, tu melodii, která pomalu stoupala se stále větší vroucností do vyšších tónů.

„Tvé rty jsou jako pruhy šarlatu...“, psal dál a musel poroučet své ruce, aby zůstala klidná a netřásla se vzrušením, které v něm rostlo při každém verši.

„Tvé hrdlo je jako Davidova věž...“, psal z paměti, přešel si jazykem přes suché rty a už se těšil na další dva verše, které v jeho řeči zněly mnohem smyslněji než v latině.

„Oba tvé prsy jako dvě kůzlátka, blízcenci srní, která pod liliemi...“

Vtom ho vyrušil nějaký šelest. Někdo vstoupil do místnosti. Za posledním slovem se objevila kaňka a Adilbert zaklel. „Hergot, co mě tu rušíte?“

Práce pro bratra Medarda byla tatam. Takovou mazanici nebude chtít přijmout. A pro Adilberta to znamená, že nedostane džbánec vína navíc, ani uzenku nebo jablko.

Bratr stojící za ním neřekl nic, jen se tiše zasmál.

Adilbert nasypal rychle písek na list a složil ho. Postavil se přitom tak, aby na něj druhý mnich neviděl. Vložil papír zpět do zásuvky a pak, když už si ho nikdo nemohl přechíst, se otočil.

„Ach,“ uklouzlo mu. „Co... co tu děláte? Kdo jste? Tady nemáte co pohledávat! Zde je skriptorium, sem mají přístup jen mniši.“

Postava před ním na sobě měla až po zem dlouhé roucho s kápí, kterou si stáhla hluboko do obličeje, takže bylo vidět jen ústa a bradu. Obličej rámoval upravený plnovous bílý jako sníh. Ústa se roztáhla do úsměvu.

„Já mám přístup všude.“ Muž se rozhodně nechystal vzdálit. Obešel všechny čtyři psací pulty, které tam stály u přímého světla, a prohlížel si otevřená díla, která se opisovala. Ta neobsahovala žádné tajnosti, pokud si Adilbert vzpomínal, byly tam jen Starý zákon, Nový zákon a jeho „Vita Simpertí“. Nic, co by se muselo schovávat.

Adilbert nevěděl, co by měl udělat. Podíval se stranou ke dveřím do skriptoria, ale odtud nemohl čekat žádnou pomoc. Většina bratří byla tak pozdě odpoledne na zahradě nebo se zabývala studiem, protože ve skriptoriu už nebylo dost světla na písařské práce. Bratr Adilbert si vědomě vybral tuto nerušenou dobu, aby vyhotovil list pro bratra Medarda. Ten ho o to požádal už dávno a s každým dnem čekání byla cena vyšší. Ale teď už z bratra Cellerara víc nedostane, a tak se pustil do práce. Adilbert si odkašlal a sebral odvalu. Ten člověk před ním byl laik, to bylo zřejmé. A vstup do konventu byl pro něj zakázaný, to bylo také jasné. Přesto se protáhl kolem psacích pultů a strkal nos do všech knih zcela nepokrytě. Tomu bylo nutno učinit přítrž.

„Vypadněte odsud!“ vykřikl Adilbert v náhlém návalu směřlosti. „Tady nesmíte zůstat!“

Cizí muž zvedl hlavu a díval se na něj z tmavého otvoru kapuce, v žádném případě však nepůsobil zaskočeně.

„Ale to já smím, mnichu,“ řekl s klidem a přistoupil k psacímu pultu. Hbitě sáhl do zásuvky a vytáhl přeložený list, který

tam Adilbert právě schoval. Podržel ho mezi prsty a prohlížel ho z obou stran.

„Vy píšete na papír a ne na pergamen? Pak to bude jen nějaká skica nebo poznámka, kterou je nutno ještě prověřit. Nebo se snad mýlím?“

Mnich překvapeně zavrtěl hlavou. „Ne, samozřejmě že ne. Je to jen skica, nic víc. Není důležitá. Dejte mi ji.“ Stál tam s nataženou rukou a požadoval list zpět. Ale muž papír rozložil a začal číst: „Oba tvé prsy jako dvě kůzlátka, blízcenci srní...“ Zarazil se. Z hrdla se mu vydral dutý zvuk, který mohl být stejně dobře zasmáním nebo vyjádřením nevole. „Velmi zvláštní skica,“ zamumlal. „Měl jste ještě dodat: *Tvá postava podobná jest palmě a prsy tvé hroznům*. Nebo verš, který mám z Písně písní nejradši: *Tvůj klín je jako kulatá miska, ve které nikdy nechybí kořeněné víno*. Nádhera, že?“

Neznámý rychlým gestem schoval list do svého pláště, obešel pult a z druhé strany na něj položil zkřížené ruce.

Bratr Adilbert stále viděl jen spodní část jeho obličeje, zatímco ta horní byla zakryta stínem kapuce. Mnich měl pocit, jako by se mu krev vytratila z těla ven. Kdyby se pohnul, asi by se sesypal jako prázdný pytel.

„Neprozradím opatovi, bratře Adilberte, že tu opisujete erotické verše z bible a rozdáváte je svým bratrům. Zřejmě ne zcela nezištně, ale za malou protislužbu. Koneckonců lidská nátura je zatížena chybami, a takové malé chybičky je nutné přehlížet.“

Pomalu začínal bratr Adilbert tušit, kam ten cizí muž směřuje. Jeho vnitřní hlas mu napovídal, že ať už ten neznámý člověk přišel do skriptoria z jakéhokoli důvodu, rozhodně ne proto, aby odhalil jeho slabinu, ale aby ji využil.

Jeho oči ho pozorně sledovaly, a když promluvil, měl mnich pocit, že mu čte myšlenky.

„Chci od vás něco podobného jako váš bratr Medardus.“

Adilbert vykulil oči. „Erotiku? Vy chcete od mnicha erotiku?“

Teď se cizí muž zasmál nahlas, ale jeho smích nezněl vesele.

„Kdybych chtěl erotiku, určitě bych se obrátil na mnicha,“ jeho hlas zněl výsměšně. „Kdo zná úklady lidské povahy lépe než ten, kdo je musí neustále potlačovat? Kdo musí použít všechnu svou sílu, aby zvítězil nejen nad přirozeností, ale i nad svým duchem, je nejvhodnější nádobou pro fantazii všeho druhu, bratře Adilberte. I toho nejhoršího.“

Mnich se znovu pozastavil nad tím, odkud zná cizinec jeho jméno. Ale nedal na sobě nic znát a vyptával se dál.

„Jestli nechcete žádný text, tak... snad obrazy?“

Neznámý jen ohrnul ret a prohlížel si mnicha v kutně odshora dolů. Bratr Adilbert se pokusil schovat své rukávy zašpištěné od barev a inkoustu.

„Vím velmi dobře, že jste docela nadaný malíř. Ale já dávám přednost originálu. Vy ne? Je takřikajíc barevně pravý a vybledne jen stářím.“

Mnich nevěděl, co na to říci. Co jen ten člověk může pro všechno na světě od něj chtít? Zvláště tady, ve skriptoriu, kam nemá nikdo nepovolaný přístup?

„Nechci vás dlouho napínat, bratře Adilberte. Potřebuji jednu listinu. Řekněme, potřebuji ji, protože originál už se nedá najít. A takové ztráty, které se samozřejmě stát mohou, připraví člověku mnoho starostí.“

Odpolední slunce se už schovalo za zvonkovou věž. Světlo ve skriptoriu se rozptýlilo. Ještě tak půl hodinky bude slunce svítit do místnosti prolukou mezi věží a střechou, než zapadne za sedlovou střechu kostela a pošle poslední paprsek světla vysokým oknem na Adilbertův psací pult. Pruh světla pak bude pomalu putovat po jeho psací ploše. Mnich měl rád tuto krátkou hru světla, která se v tuto roční dobu, v květnu, odehrávala téměř každý den stejně. To byl čas pro jeho tajnou práci, protože zde už nikdo jiný nepracoval. Když tmavý stín kříže z okenního sloupku konečně doputoval na jeho pult, začínal večer.

Ale pokud bratr Adilbert doufal, že odpolední slunce, které sem svítilo, posvítí i pod kapuci neznámého muže, byl zklaman. Kříž z okenního sloupku nyní zakryl celý jeho obličej. Bylo v tom cosi tajemného.

„Chcete svou listinu nechat zfalšovat?“ zeptal se bratr Adilbert tiše. Obával se, že některý z jeho bratrů jejich rozhovoru tajně naslouchá.

„Ne. Špatně mě chápete. Nechci falšovat žádnou listinu, chci jen nechat nahradit jednu ztracenou. Jistota je jistota, mnichu. Člověk nikdy neví, co přinese budoucnost. A pro mé syny a vnuky jsou hmatatelné důkazy o majetku mnohem lepší než povídání o ztracených dokladech.“

Úsměv, který Adilbert zahlédl pod kápí, to byly jen pozdvižené koutky úst. „A co když odmítnu?“

„Ano, chápu, že se vám moje záležitost zdá neobvyklá, ale mám pro vás rovněž neobvyklou, pro mnicha hodně neobvyklou, odměnu.“

Bratra Adilberta se zmocnila zvědavost. Co by tak mohl ten neznámý nabídnout mnichovi, který má v konventu vlastně vše, co k životu a pro spásu své duše potřebuje?

„No tak mě nenapínejte, cizince,“ řekl mu.

Zcela nečekaně odstoupil neznámý o krok stranou a paprsek světla dopadl pod jeho kapuci. Mnich spatřil obličej bílý jako plátno a jedno oko, ocelově šedé, které na něj upřeně hledělo. Zorníčka byla černá jako jádro jablka.

„Budete se smět do sytosti vynadávat na originál, a pokud to neodporuje vašemu slibu, tak se i dotýkat. Jakmile listinu odevdáte, bude vám Sulamith k dispozici.“

Bratru Adilbertovi vyschlo v ústech. Musel si několikrát přejít jazykem po patře, aby mohl polknout.

„Sulamith?“ zeptal se tiše.

„Sulamith. Píseň písni. Chápete?“

Bratr Adilbert zavrtěl hlavou, ačkoli rozuměl velice dobře.

„Otoč se, otoč, Sulamith, otoč se, ať vidím tvou krásu,“ citoval dál neznámý z Písně písni. „Oba tvé prsy jako dvě kůzlátka, blíženci srní...“

„Ale,“ pokusil se namítnout Adilbert.

„Jestli se budete zdráhat, předám tento list opatovi.“ Ukázal mnichovi jeho opis veršů Písně písni.

Bratr Adilbert cítil, jak ho zalévá stud a rudne. Kdyby se tohle opat Heinrich dozvěděl, vykázal by ho s hněvem a ostudou z řádu. A bratra Medarda rovněž.

Nakonec kývnul. „Co bych pro vás měl udělat?“ Díval se do země, aby neviděl ušklíbnutí ve tváři neznámého.

Ten položil list papíru na opis Vita Simperti a posunul jej k Adilbertovi.

„Tento pozemek patřil mně a byl obývaný nájemníky. Stačí mi, když napíšete toto. Datum stanovte na dobu asi před pěti lety. Závěr jsem vám napsal tady.“

Bratr Adilbert zíral na drobné písmo, kterým neznámý zapísal své poznámky. Bylo špičaté a působilo jízlivě. „Doklad o pronájmu musí mít svědky,“ namítl.

„To už je moje starost. Svědci budou a listinu podepíší. Jména jsem uvedl tady.“

Bratr Adilbert vzal list a zastrčil ho do zásuvky. „Kdy má být listina hotova?“

„Máte čas nanejvýš týden. Myslím, že to bude stačit, bratře Adilberte.“

Mnich se rozzlobil. „Trvá to nějakou dobu, než se připraví pergamen. Musí se nabílit, zbrousit, vyhladit. Do týdne to nejde.“

Po rtech muže opět přelétl pohrdavý úsměv. Sáhl pod svůj plášť a vytáhl pergamen, který byl pečlivě svázan v roliče.

„Tady, tohle bude stačit. Je ještě popsán starou smlouvou. Tu vymažte a sepište novou. Do týdne. Očekávám, že budete přesný.“ S těmi slovy se otočil k východu ze skriptoria. Ještě než opustil místnost, krátce se ještě jednou otočil. „A složte pergamen pomocí knihařské kostky, až budete hotov. Nezklamte mě, mnichu.“

Bratr Adilbert tam zůstal stát a díval se za ním. Neznámý muž šel tak zlehka, jako by se vznášel.

Pak si mnich uvědomil, že se ho ani nezeptal, jak se dostal do konventu. Vyrazil za ním do chodby, ale cizinec už zmizel.

Adilberta až zamrazilo, když si pomyslel: Jako by ho odnesl čert...

6

„Kde je nějaké zrcadlo?“
Její hlas zněl tak, jako by někdo kloktal střepy a přitom si poškrábal hrdlo.

„Věřte mi, Röttel, nechtěla byste se v něm takhle vidět.“

„Nejsem Röttel, jsem Hannah, mistrová.“ Vyrážela každou slabiku ze svého zaníceného krku, jako by zvuky teprve tvořila. Hlas se jí vracel jen zvolna.

„Ta Hannah, kterou myslíte, je mrtvá. Utopila se. A ta nová se jí vůbec nepodobá.“ Stephanie, žena dozorce, mluvila tiše. V jejím tónu však byla rozhodnost, která Hannah děsila. Když se dívala na zjizvenou ruku své pečovatelky, tušila, jak musí vypadat ona sama.

Nyní, tři týdny po nočním požáru, se jí kůže z velkých puchýřů odloupala a nová pod ní byla zjizvená a rudá. Také ruce měla až k loktům červené, jako když se vaří rak. Byla skoro holohlavá, vlasy až na pár pramínků měla sežehnuté. Na radu Stephanie si je nabarvila ořechovým olejem nahnědo a olej si natírala i na ruce, paže a tvář.

A dnes k tomu přibyla další změna. Nejdřív strávila týden v té strašné díře jako Röttel, pak ji dozorce v noci a mlze odvedl k sobě domů a tam ji na dva další týdny schoval. A teď ji vyhodili na ulici. Dozorce jí přinesl žebračenko, kterou v cele nechala, a přikázal jí, že se nesmí ve městě zdržet déle než dva týdny. Pak musí zmizet. A ke svému shořelému domu se nesmí ani přiblížit. Ten je přísně střežený.

V době, kterou Hannah strávila u těchto manželů, měla dost času na přemýšlení o tom, co se vlastně stalo.

„Než se můj muž dnes vrátí domů, musíte být pryč,“ řekla Stephanie. „Černá Liss na vás čeká venku. Ví, co a jak. Ukáže vám místa, kde žebrala Röttel.“

„Černá Liss?“ nechápala Hannah.

„Poznáte ji.“ Pak ponořila prsty do tmavého ořechového oleje a natřela jím Hannah šíji. „To abyste nebyla nápadná, žebráci se nemyjí moc často.“

Hannah se podívala na své šaty. Ty staré hadry po Röttel se jí protivily.

„Sežňte si trochu peněz a odejděte z města, jak jste slíbila mému muži. Bude to tak pro vás i pro nás nejlepší.“

O něco později se za Hannah zavřely dveře malého domku na Jakobiho předměstí a ona pocítila pach chudiny.

„Co to s tebou udělali? Hodili tě snad do hrnce s vroucí vodou?“

Hannah si v první chvíli ani nevšimla ženy, která seděla na druhé straně ulice na špinavém chodníku. Snad proto, že byla taky celá špinavá.

„Vy jste Černá Liss? Kamarádka Röttel?“ zeptala se.

„Přestaň, ženská! Nech si ty své okázalý móresy, jestli tu chceš přežít. Nejsem ničí kamarádka, jen jsme spolu chodily žebrot, nic víc.“

Černá Liss se s námahou zvedla. Musela se opírat o hůl. Hannah viděla, že hodně kulhá. Měla srostlou kyčel a kromě toho zmrzačenou levou ruku. Zjevně si ji kdysi zlomila a špatně jí srostla. Při chůzi se kolébala, jako by při každém kroku musela zdolávat nějaké převýšení. Hannah skoro zapomněla na své vlastní bolesti a napínání kůže, která se po spáleninách začínala hojit. Kromě toho měla Liss velkou tmavou skvrnu, dábelství znamení, která se jí táhla přes tvář až na krk. Ve snaze schovat ten flek chodila předkloněná s bradou přitisknutou na hrud a dívala se na lidi zdola.

Hannah hleděla za kulhající ženou a snad zapomněla, že má jít za ní. Žena se zastavila. „Co je s tebou? Potřebuješ snad pozvánku?“

Hannah spolkla svou rozmrzelost. Tyká se posluhovačce, čeládce, žebráci si tykají mezi sebou, ale ne ženě lékárníka.

A tou ona je, ženou lékárníka a nikdy na to nesmí zapomenout. Už chtěla protestovat, když Liss ukázala dopředu k malému kostelíku svatého Jakoba, jednomu z mnoha poutních kostelů na cestě k jeho hrobu. Chudá stavba pro chudý lid. „Röttel, sedáváš támhle, u hlavního vchodu.“

Röttel. Už to jméno samotné se jí přičilo, bylo to jako rána do obličeje a zadusilo každou známku vzdoru. Už nebyla lékárnice, nebyla mistrová Hannah, byla už jen Röttel.

„Já nebudu žebrot,“ křikla vzpurně. „A nejsem Röttel.“

Černá Liss zůstala stát, dokud Hannah nedošla až k ní. Pak se ušklíbala a řekla: „Něco ti jednou provždy povím. Jestli chceš mít co žrát, musíš natáhnout ruku a někdy i roztáhnout nohy. Když to neuděláš, chcípneš tady na tom rohu nebo u městské zdi nebo někde jinde, a nikdo po tobě ani neškytne.“ Ukázala řadu svých hnědých zubů. „Almužny se ale nedávají jen tak. Röttel měla dobré místo u vchodu, ale byla prý čtyři týdny v té čarodějnické díře a za tu dobu má to místo pod palcem někdo jiný. Budeš se muset dlouho snažit, než zas něco vyžebraš. Zadarmo, holčičko, není ani smrt, ta tě stojí život,“ zasmála se. „Normálně sedáváš proti mně. Dobře jsme si s Röttel rozuměly a o almužny se dělily. Tak bojuj o své místo.“

S tím nechala Liss Hannah stát a belhala se k hlavnímu vchodu kostela. Tam zmizela mezi poutníky, žebráky a městskou chudinou, která se tam shromáždila.

Hannah šla pomalu za ní a náhle se octla ve víru těl, který směřoval k božímu stánku. Už při pouhém pohledu na ně se Hannah dělalo špatně. Otevřené rány, vředy, zmrzačené či dokonce chybějící končetiny. Postavy v rozedraných hadrech, strupovitá kůže, černé pahýly. Bylo to shromáždění pekelných figur, do kterých Hannah narážela. Nechtěla se připojit k hejnu těch zoufalců. Ale další přicházející poutníci, kteří si razili cestu mezi touto spodinou, ji postrkovali dopředu. Ruce se k ní natahovaly a chytaly ji za šaty, jako by ona sama měla dát almužnu. Žebrající brečeli, sténali, nadávali, křičeli, zpívali a někteří plivali po těch, kteří jim nic nedali. Bylo to jako vytí všech čertů u vchodu do podsvětí.

Náhle ji čísi ruka popadla za šaty a stáhla na druhou stranu vstupního portálu. Hannah pohlédla letmo do tváře Černé Liss, která ji postrčila a vyzývavě se na ni podívala. Ale to už klopýtala přes něčí nohy a těla. Ozval se výkřik, zavřeštění. „Co ty tu chceš?“ obořila se na ni nějaká žena hned vedle ní a uhočila ji pěstí do boku.

„Uhni!“ houkla na ni jiná. „Zmiz, ty stará ochechule!“ A znovu úderý malými kostnatými pěstmi. Hannah zvedla ruce, aby si chránila hlavu. „Opovaž se!“ křičela na ni jiná žena zběsile, popadla ji za paži a táhla pryč. Hannah klopýtala přes cizí nohy, zaplétala se do cizích paží, až ji vystrčily ven ze skupiny.

Ocitla se v jakési vedlejší ulici, doprovázena kopanci a nadávkami. Zavrávala a upadla do bláta. Umazala si ruce i šaty a málem ji přejel projíždějící povoz, jehož koně se před ní splášili. Pohotově se skutálela ke kraji ulice a jen o vlasek tak unikla před podkovami koní a dřevěnými koly vozu. Kočí zaklel a nadával jí nevybíravými slovy. Pak po ní šlehl bičem a zahnal ji tak znovu ke zdi kostela. Jako smyslů zbavená přeskočila Hannah kaluž na ulici a opřela se o zeď božího stánku. Usedla na zem, přitáhla si nohy k tělu a položila si hlavu na kolena. Celá se trásla a bez zábran se rozplakala. V hlavě jí vířily myšlenky jedna přes druhou jako listí ve větru. Žádnou nemohla zachytit. Měla pohled zakalený závojem slz i špínou z ulice, která jí tekla po tváři a hrozně zapáchala. Náhle ucítila, že k ní někdo přistoupil a látka jejích šatů se trochu pohnula. Vzhledla a skrz slzy uviděla jakéhosi muže, který se rychle vzdaloval k postrannímu vchodu do kostela. Zevnitř sem zaznívala hromadná modlitba, pak někdo začal zpívat vysokým hlasem a ostatní se přidali.

Pohlédla dolů. V záhybu potrháných šatů mezi prsy a koleny jí ležely dvě ohmatané a na krajích seříznuté měděné mince. Zírala na ně a pomalu pochopila. Klesla až dno, tam, kde lidský život neznamená nic a kde jde jen o jediné – přežít.

S obtížemi se zvedla. Užene si smrt, když tu zůstane sedět v tom mokru. Opřela se zády o zeď kostela a dívala se do ulice

vedoucí k věži Perlach a dál z horního města dolů k bráně Bosých augustiniánů a k čarodějnické věži. Připadalo jí, jako by to byla její cesta. Pocházela z horního města, skončila tady a kdoví, jestli se někdy bude moci vrátit. Překročila bránu své smrti a ocitla se v pekle současnosti. Jestli existuje cesta zpátky, bylo víc než nejisté.

Nedokázala by říci, jak dlouho tu tak stála. Najednou však věděla, co musí udělat. Dívala se na hrázděnou konstrukci protějšního domu, tmavou a zvětralou, která se tyčila do výše a spolu s omítnutým pletivem tvořila kostru celé stavby. A tak události jednoho života spustily běh věcí. Všechno souvisí se vším.

Není přece možné, aby jejich dům jen tak shořel. Je nutné pátrat po příčině.

Se dvěma měďáky v ruce se vydala k bráně Bosých augustiniánů, kterou musela projít. Pak ještě branou k biskupskému městu, do Pfaffenwinkelu, čtvrti kněží, aby se dostala ke svému domu u městské zdi poblíž Stephingerské brány.

Běžela ulicí k bráně Bosých augustiniánů. Tady však zjistila, jak moc se její život žebračky změnil oproti životu měšťanské ženy. Před branou stály stráže. Už viděla průchod, když jeden strážce zvolal: „Zmiz odtud! Nikdo jako ty touhle branou neprojde.“

Vzpomněla si, že Jakobiho čtvrť měla být oddělena od ostatního města. Jakobiho kostel byla stanice na cestě do Santiaga a navštěvovali ji žebráci, nemocní a churaví. Nikdo nechtěl mít tyto lidi ve městě, především ne v jeho horní části, kde bydleli bohatí kupci. Tato brána měla zabránit tomu, aby se šířily nemoci a směl projít pouze ten, kdo se prokázal jako měšťan. A ona sítím tohoto výběru propadla. Nikdo by ji nepustil ani na krok do horního města. Patřila teď přece k augsburské městské chudině, tedy k těm, kteří mají právo natahovat ruku před všemi kostely. Ukázala svou žebračenkou – a dívala se na špici halapartny.

„Musíš se ještě hodně učit, Röttel,“ zaslechla za sebou hlas a chichotání.

Otočila se. Za ní stála Černá Lissa a natahovala k ní otevřenou dlaň.

„Nejsem žádná Röttel,“ sykla Hannah. Nemohla jinak, musela se do dlaně podívat. Ležely na ní dva měďáky.

„Na chleba a trochu piva pro obě to bude stačit,“ podotkla Liss.

Hannah jí ukázala měďáky, které dostala sama. „Nepotřebuji od tebe almužnu!“

Černá Liss se tvářila překvapeně. „Myslela jsem, že tě vystrkali do strouhy. Ale jak vidím, máš od přírody talent vzbuzovat soucit.“

„Zmlkni!“ vyjela na ni Hannah, ale Liss se jen pousmála.

„Můžu si domyslet, co asi chceš. Jenomže sama nemáš zkušenosti. Kolem stráží nikdy neprojdeš, ale jsou i jiné cesty,“ ušklíbla se a pohlédla na Hannah. Černá Liss vypadala starší, než ve skutečnosti byla. Hannah si nejdříve myslela, že jí bude okolo čtyřicítky, ale nyní vypadala tak na polovic.

„Teď si dáme chleba a pak se podíváme do horního města.“

Vydala se napřed a u brány Bosých augustiniánů zahrnula vpravo a podél příkopu až k dolní zdi, aniž se k Hannah otočila. Náhle ukázala dopředu. „Věž čarodějnic. Tam se dá projít nahoru do Pfaffenwinkelu. Nikdo nás nezastaví.“

Stezka z cihlových schůdků byla tak úzká a příkrá, že se jí říkalo žebřík pro slepice, Hennastäpfala. Vinula se mezi starou a novou městskou zdí nahoru do svahu.

Hannah věděla, že vede do oblasti, kde bydlelo mnoho katolických kněží sboru kanovníků.

S námahou vylezly po zchátralých schodech. Uličky tu byly jako úzké trubice lemované městskými zdmi, aby nikdo neviděl do zahrad. Černá Liss vylezla na kopec rychlostí, jakou by u ní Hannah nečekala. Došlo jí, že obešly areál dómu a teď se pohybují podél vnitřní zdi. Liss se tu vyznala líp než ona sama. Ještě dvě příčné ulice a budou u vyhořelé lékárny.

Černá Liss však zabočila doleva, kulhala dál podél zdi kláštera svatého Štěpána a zaklepala u jeho fortny.

Byla to tmavá těžká vrata, která uzavírala ženský klášter před světem. Liss do nich zabušila pěstí.

„Co tady chceš?“ zeptala se Hannah.

Černá Liss přimhouřila oči a dívala se na Hannah tak dlouho, až ta měla pocit, že jí už neodpoví.

„Jídlo,“ řekla nakonec. „Bože můj, copak ti vůbec nic neřekli?“

„Co mi měli říct?“

„Co? No třeba, jak neumřít hladu, například.“

V tu chvíli se otevřelo okénko ve vratech konventu. V něm se objevila tvář, bílá a jemně řezaná, s modrýma očima. Ty byly živé, ale rty němé.

„Pro lásku naší panny Marie, prosíme o kousek chleba,“ zašveholila Liss a sklopila hlavu. Hannah si všimla, že její hůl kamsi zmizela a teď má ruce sepnuté.

Hannah si pospíšila udělat totéž.

Okénko se zavřelo a bylo slyšet vzdalující se kroky. „A co teď?“ zašeptala Hannah. „Tohle asi nevyšlo. Nebo se mám naučit, jak...“

Černá Liss se na ní úkosem podívala tak, že okamžitě zmlkla. Obě tu nehybně stály. Černá Liss se začala hlasitě modlit a opakovala jedno Zdrávas Maria za druhým. Po nekonečně dlouhém čekání naplněném pochybnostmi, zda ty modré oči ještě uvidí, zaslechla kroky a okénko se znovu otevřelo. Kdosi z něj vystrčil dva chleby a žebračka je rychle popadla, aby nespadly na zem. Pak se okénko hned zavřelo. „Zaplať pánbůh,“ zvolala Liss a obrátila se k Hannah: „Slibovala jsem moc?“ Přitom jí podala jeden chléb.

„Proč to děláš?“ zeptala se Hannah.

„Co?“ Liss se zakousla do svého chleba.

„Proč mi pomáháš?“ hlesla Hannah.

Černá Liss zavřela oči. Žvýkala chléb a přitom si sousto pomalu přesunovala v ústech sem a tam, až se Hannah začaly sbíhat sliny a sama se pustila do svého chleba.

„Protože si myslím, že nás něco spojuje, sestřičko.“

Hannah zaskočilo a rozkašlala se, tak ji ta odpověď překvapila.

„Co by nás mohlo spojovat?“ zeptala se s plnými ústy.

Černá Liss ji pozorovala, jako by si prohlížela nějaký zvláštní kus zboží, jako by pochybovala o jeho hodnotě a musela si ještě jednou rozmyslet, jestli po něm sáhne.

„Je v tobě ještě hodně z lékárnice, Röttel, než abych ti mohla odpovědět,“ řekla a pokulhávala dál. Teď už zase se svou holí v ruce, předtím ji schovala pod sukni.

„Ale já nejsem žádná Röttel,“ sykla Hannah.

„To bys ale měla. Jsi jí dokonce trochu podobná. A i když nejsi Röttel, máš její žebračenkou, a to je hlavní. Ostatní ženy tě přijmou nebo odmítnou, to záleží jen na tobě.“

„Proč se vlastně jmenovala Röttel?“ zeptala se Hannah a s velkým soustem chleba v puse následovala Liss.

„Nikdo neví, jak se ve skutečnosti jmenovala. Jednoho dne se tu octla, na ulici Augsburgu, a žebráci jí to jméno prostě dali. Možná se dřív jmenovala Anna nebo Katharina, Gertruda nebo Sarah – ale to bylo dřív, než se ocitla na ulici. Pak už jí říkali jen Röttel. Podle toho, co dělala, jak vypadala, co jí přisuzovali. Měla rusé vlasy, když si je umyla.“

„A co ty? Ty se jmenuješ Černá Liss odjakživa?“

Přikývla, aniž se zastavila.

„Kvůli čarodějnické minulosti – a protože jsem kdysi byla Elisabeth. Tenkrát...“ Větu nedokončila a Hannah se dál nepotala, protože její pozornost zaujalo něco jiného.

Ucítila to místo dřív, než ho uviděla. Studený dým a mastná vlhkost byly i po dvou týdnech cítit ve vzduchu. Sotva odbočily do ulice, kde stával její dům, narazily na drába.

„Taková sebranka tu nemá co pohledávat!“ vyjel na ně a zarazil halapartnu do země. Hannah ztuhla. I Černá Liss se zastavila a pozorovala ho. „Moc starý pro mě,“ řekla lhostejně. Pak se otočila a zamumlala: „Nemyslela jsem si, že ten dům nechá hlídat.“

Hannah udiveně sledovala tu podívanou. Ona nesmí k ruinám svého vlastního domu? Za břícem se tyčily zčernalé trámy a štěrky na zemi byl zuhelnatělý.

Černá Liss ji zatahala za ruku. „Podíváme se na to seshora,“ řekla. „Buď klidná.“

Hannah by byla nejraději křičela. S chutí by toho chlapa odstrčila, aby mohla projít. Ale věděla moc dobře, že si to nesmí dovolit. A další týden v díře pro čarodějnice by už nevydržela. A tak se nechala od žebračky odvést.

Šly kousek zpátky a zkusily to u východu k ochozu městské zdi. Když Černá Liss chtěla vstoupit na schody, Hannah ji zadržela.

„To je zakázané,“ napomenula ji. Žebračka se na ni překvapeně podívala.

„Samozřejmě, že jo. No a?“

„Nechci zpátky do té díry.“

Černá Liss na ni napřed zůstala civět, pak se rozesmála, ale rychle zas přestala. „Zakázané je skoro všechno, co děláme, Röttel. Skoro všechno. Když chodíš tady po městě a máš žebračku na šatech, můžou tě kvůli čemukoli uvrhnout do věže. Pouhá tvoje existence je proti zákonům města.“

Otočila se k ní zády a vydala se po schodech nahoru.

Když viděla, že za ní Hannah nejde, zarazila se. „Je to zakázané, to máš pravdu, ale v klidných dobách, jako jsou teď, se o to nikdo nestará.“

S namáhavým funěním a sténáním vylezla Liss po schodech k ochozu. Nikdo jí v tom nebránil.

Hannah se dívala zezdola, jak vystoupila až na ochoz. Cítila se, jako by jí zdřevněly nohy. Její dosavadní život sestával z dodržování všech pravidel. Byl vymezen tím, co se smí a co ne. Řídila se příkazy a zákazy, které platily pro všechny měšťany. I její muž ji v tom podporoval. „Jako lékárnice si sama sebe hled,“ říkával, když přišla pozdě na mši nebo si vzala příliš nápadný čepec. Byli obklopeni pevně danými zákony a ona to nepovažovala za omezení, ale za bohem určené. Teď se její výchova k poslušnosti bouřila.

„Půjdeš už konečně?“ ozvalo se shora.

„Už jdu,“ zamumlala a zhluboka se nadechla. Hned při prvním kroku se jí rozbušilo srdce a dělalo se jí mdlo. S každým dalším krokem se jí zmocňoval vzdor a byla čím dál odvažnější. Staral se zákon tohoto města o to, co se s ní stalo? Ne.

Málem ji připravili o život. A ona chtěla vědět, co za tím věží. Ztěžka kráčela za žebračkou, rozhněvaná sama na sebe a své zábrany, po schodech až nahoru.

„Musíme být jen zticha a mít se na pozoru,“ napomínala ji Černá Liss s úšklebkem.

Jejich pohledy se na chvíli setkaly. Hannah se zhluboka nadechla, srdce jí námahou bušilo a kolena se třásla, když stanula na dřevěném ochozu.

„Tady dál,“ ujala se žebračka znovu vedení. Vydaly se na sever. Hannah viděla střílnami rozšířené hradby směrem na východ. Trvalo hodnou chvíli, než se nepozorovaně přiblížily k místu neštěstí. Opravdu se požářiště dalo shora dobře obhlédnout.

„Našly se tu tři mrtvoly,“ sdělila Černá Liss Hannah cestou. Hannah potřebovala trochu času, než pochopila, co to znamená, a do očí jí vstoupily slzy. Celá její rodina byla mrtvá.

„Jednoho muže a dvě ženy. Všichni tři byli k nepoznání ohořelí. Povídá se, že to byl lékárník se svou rodinou, ženou a dcerou.“

Hannah musela polknout. To znamenalo, že uhořela i její dcera. Ucítila bolest, jako by jí někdo vrazil hořící poleno do útrob. V očích se jí ztmělo, myšlenky zahalila mlha. Pak ale začala chápat další souvislosti. Něco tu nesouhlasilo.

„Říkáš tři mrtvoly? Ale... to není možné,“ vyrazila ze sebe. „Já jsem přece tady!“

„Já u toho nebyla, říkám jen, co se povídá. Ty jsi teď Röttel, a žádná žena lékárníka, to si zapamatuj,“ napomenula ji Černá Liss.

V Hannah vzkypěl nahromaděný vztek a vyvalil se z ní v jediné větě: „Nejsem Röttel, jsem...“ Nedořekla však, protože jí Černá Liss vrazila hůl do břicha a ukázala dolů.

Vystoupily nahoru a šly podél ochozu. Směrem k městu na něm bylo otevřené zábradlí. Jen za střílnami, které byly vybaveny pohyblivými dřevěnými koulemi s otvorem skrz, bylo bednění do výše muže. Mělo zabránit průletu zapálených šípů nebo kulím do městské čtvrti. Za jednu z těchto prkenných zdí Liss Hannah zatáhla. Skrčily se a dívaly se na tu zkázu pod sebou. Odtud měly dobrý výhled na řadu domů za zdí.

Hannah to vyrazilo dech. Lékárna zcela zmizela. Hlavní dům, stromy v zahradě, zadní dům s laboratoří, všechno padlo za obětí plamenům. Jako by se při jednom zakousnutí vylomil zub, tak vypadala proluka mezi domy, černá a zanesená starou krví. Jen zděné spodní podlaží zůstalo zachováno, ačkoli byl pískovec zčásti popraskaný. Ze schodů do horního patra a z nosných trámů zbyly jen pahýly. Ostatní trámy ležely ohořelé a zpřeházené na zemi jako žebroví dávno uhynulého zvířete.

Uprostřed tohoto zuhelnatělého chaosu stáli dva muži, mluvili spolu a živě gestikulovali. Jeden z nich byl městský opatrovník Heinrich Stolzirsch, toho Hannah poznala. V pozadí stál ještě jeden muž se zkříženými pažemi a na ruku měl lněné rukavice, které nezakrývaly špičky prstů. Měl rezavé odstávající vlasy a na sobě tmavorudý kabátec. Hannah ho neznala zrovna tak jako toho, který se bavil s opatrovníkem. Ten byl oděn do světlého kabátce, pestrých nohavic a klobouku se dvěma pštrosími péry.

„Co tam ti tři dělají?“ zeptala se Hannah hlasitěji, než měla.

Ti dva dole ihned přerušili svůj rozhovor a rozhlíželi se, jako by její hlas zaslechli.

„Když se budeš chovat takhle, budeš muset opustit město dřív, než ti bude milé,“ zasyčela na ni žebračka. „Bud' ráda, že se nekoukli nahoru!“

Hannah se prudce rozbušilo srdce. Zmocnilo se jí zděšení, celá se rozklepala a najednou si uvědomila, že se z ní stalo divé zvíře. Nikdo a nic ji neochrání, jestli ji chytnou při nějakém činu, jako když teď vylezla na ochoz.

„Zatraceně!“ ujelo náhle Černé Liss a rychle se schovala za bednění.

„Co je?“ vydechla Hannah. Nemohla skoro mluvit, jak jí tlouklo srdce.

„Už vím, kdo je ten hejsek s pštrosími péry,“ zašeptala Liss. „A toho zrzavého vzadu taky poznáš.“

„Tak už mi to řekni,“ naléhala Hannah.

Ale Černá Liss si jen položila prst na rty a zavrtěla hlavou.

Hannah se tedy spustila na všechny čtyři a sama vykukovala vedle dřevěného ostění. Oba muži naklonili hlavy k sobě a něco si šeptali. Ten s pštrosími péry ukazoval na městskou hradbu, rukama naznačoval pohyby lopatou a ukazoval na místo před ním.

Ale byl k ní otočený zády, takže mu neviděla do obličeje. Hannah se znovu narovnala. „Tak koho jsi viděla?“ zeptala se žebračky. Liss nejdřív jen pohnula rty, bezhlasně, jako by si netroufala zvednout hlas. Nakonec vyhrkla: „Hartmut Aigen!“

„Aigen?“ opakovala Hannah.

Ztěžka, jako by jí celé tělo ochrnulo, Černá Liss přikývla.

„A ten druhý, ten zrzavý?“

„To je Zrzoun. Jeden z našich králů žebráků.“

Hannah zvedla tázavě obočí. Popolezla ještě jednou až k okraji ochozu a pozorovala oba muže. Ztišili hlasy, takže už je nebylo slyšet. Aigen zvedl paže a gestikuloval ve vzduchu, jako by ukazoval zdi a obrys budovy. Vypadalo to, jako by plánoval stavbu domu – domu na jejím pozemku! Hannah nemohla pochopit, co to vidí. Nakonec byla dědička ona a ještě žila. Nikdo tu nesmí bez jejího souhlasu stavět dům. I když na spaleništi našli tři mrtvoly a ji zjevně považují za mrtvou.

„Skupuje od města pozemky, které nikomu nepatří, protože majitel umřel bez potomků,“ přerušila Černá Liss její myšlenky. „Proto tři mrtví v domě. Ty už neexistuješ. Ty, tvůj muž i dcera jste uhořeli. Všichni, a žádná závěť nezůstala.“

Hannah si prohlížela muže v klobouku s péry. Aigen! pomyslela si, když už ji Černá Liss táhla pryč.

„Musíme zmizet, než na nás přijdou.“ Kývla hlavou na druhou stranu, odkud zaznívaly těžké kroky vysokých bot.

Hannah si všimla, že ten třetí muž se zrzavými vlasy zmizel. Zahlédl je snad?

Polekalo je zarachocení před nimi, kdosi klopýtl. Následovalo zaklení.

Nebyla to žádná hlídka, která by procházela ochozem. Oba muži dole zřejmě také zaslechli kroky a stáhli se do rohu domu, kam nebylo shora vidět.

Hannah a Černá Liss se co nejrychleji vydaly na cestu dolů. Zezdola Hannah viděla, jak se na druhé straně ochozu objevil ten divný zrzavý muž a rozhlížel se. Celá se vyděsila. Nechtěla ani pomyslet, co by se stalo, kdyby ten člověk nezakopl.

7

Tma se vplížila do všech koutů města jako kočka, potichu a se sametovým leskem v kožichu. Tu a tam vzplanula světla jako zelené lesknoucí se oči zvířete.

Hannah nepřemýšlela, kde bude spát. Šla za Černou Liss jako omámená s rukama zkříženýma na prsou, protože bojovala s bolestí žaludku od chvíle, kdy se dozvěděla tu zprávu o třech mrtvolách. Teprve když se kolem rozhostila tma, si na jednou uvědomila, že nemá kde hlavu složit. Do hostince nemůže, protože jí žebrání nevyneslo víc než jen ty dva měďáky a další kus chleba u Bosých augustiniánů.

„Netopýří věž,“ řekla Černá Liss. Hannah udiveně pohlédla na tu ženu, která se neúnavně vlekla městem se svou holí.

Po dobrodružství na ochozu se vrátila na Jakobiho předměstí a posadila se před kostelem. Ostatní žebračky se na ni mračily, protože ji Liss představila jako Röttel, ale žádná nebrblala ani se nerozčilovala.

„Skoro žádný žebrák není ten, za koho se vydává,“ řekla jí Liss, když došly ke kostelu. „Tvoje žebračenka je na jméno Röttel. Když Röttel umře, připadne zpět městu. Ale žebračenky se nevývádají jen tak. Může to trvat celé měsíce, než nějakého žebráka zařadí mezi městskou chudinu. A mrtvým se žebračenky seberou a do jejich role nastoupí někdo jiný. Nikdo se na to moc neptá, nikomu to nevadí. Některým žebrákům už tak je sto let!“

Černá Liss se zasmála překvapenému výrazu ve tváři Hannah.

Pak šly k bráně, prosily o almužnu poutníky, kteří navečer požadovali vstup do města, ale neuspěly, a tak se vydaly